Прокопов Сергій Олександрович
старший викладач кафедри економічної
та інформаційної безпеки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ.

Керівництво міністерства внутрішніх справ приділяє багато уваги розвитку інформаційного супроводження діяльності Національної поліції. Вдосконалюються існуючі інформаційні системи МВС як Інтегрована інформаційно-пошукова система Національної поліції, ЦУНАМІ, Арсенал, ОДК, Оріон та інші. Найбільш перспективною та затребуваною працівниками поліції є інформаційно-телекомунікаційна система Національної поліції ЦУНАМІ. Основною перевагою цієї системи є її мобільність. Мобільною складовою системи ЦУНАМІ є програмна оболонка LIS-M, яка використовується вже не тільки патрульною поліцією, а і слідчо-оперативними групами відділів Національної поліції, підрозділами охорони, дільничними та іншими поліцейськими підрозділами. Впроваджена «Електронна система фіксації поліцейськими результатів реагування на події» [1], розроблені типові схеми реагування на різні види подій. Тобто можна констатувати, що інформаційна підтримка практичних підрозділів Національної поліції за останні роки значно покращилась.

Зовсім інша ситуація, нажаль, склалася у навчальних закладах системи Міністерства внутрішніх справ, у яких незважаючи на неодноразові звернення освітян, досі не встановлені оболонки Інтегрованої інформаційно-пошукової система Національної поліції з порожніми базами даних на вже закуплені серверні апарати. У вищих навчальних закладів немає можливості використання системи ЦУНАМІ. Відсутність доступу до двох основних інформаційно-технічних систем Національної поліції, як ЦУНАМІ та Інтегрована інформаційно-пошукова система Національної поліції, негативно впливає на рівень інформаційної практичної підготовки майбутніх правоохоронців [2]. На заняттях у Дніпропетровському державному університеті під час вивчення дисциплін інформаційного напрямку надаються теоретичні відомості про ці системи, вводиться інформація в інформаційні картки, заповнення яких передує введенню інформації в підсистеми ІІПС НП. Викладачі кафедри економічної та інформаційної безпеки ДДУВС розробили для введення інформації картки за допомогою полів форм MS Word, але завдання з пошуку інформації у підсистемах Інтегрованої інформаційно-пошукової система Національної поліції проводити неможливо. Це негативно впливає на рівень інформаційно-аналітичної підготовки поліцейських.

Ознайомлення курсантів з реальними інформаційно-пошуковими системами Національної поліції в Дніпропетровському державному університеті

внутрішніх справ проводиться за допомогою інформаційних обліків, розміщених на офіційному сайті МВС (Рис. 1).

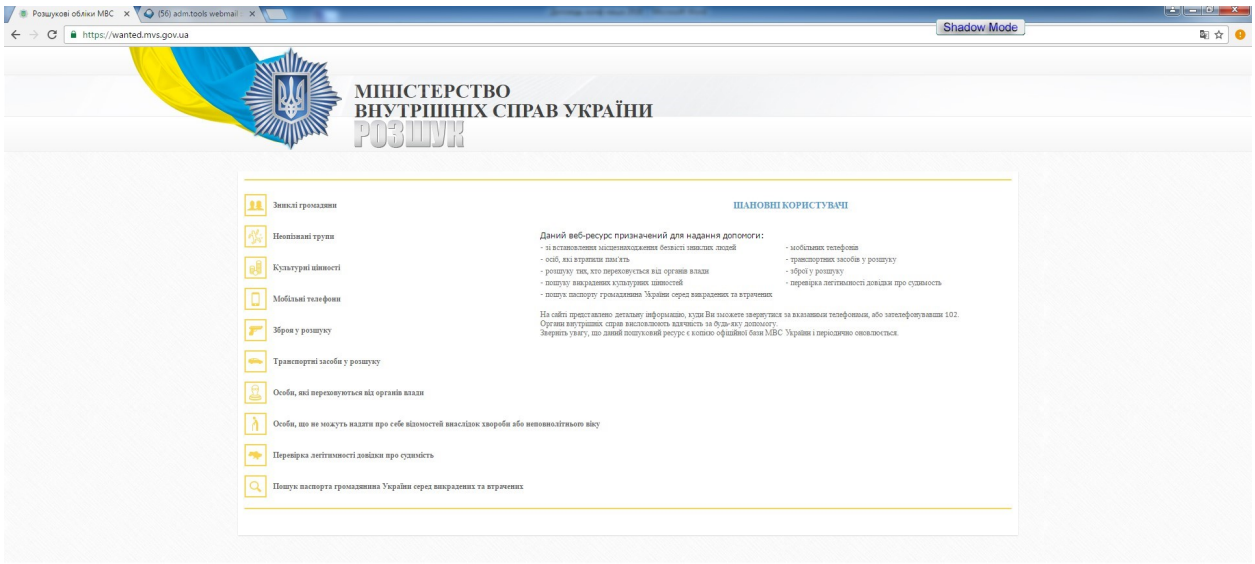

Рис. 1

Але ці спрощені бази даних реальної Інтегрованої інформаційно-пошукової система Національної поліції не дають можливості здійснювати складні запити, отримувати групи потенційних підозрюваних, групи номерних речей, без яких неможлива організація навчання аналітичній роботі правоохоронців.

Деякі прогалини з аналітики курсанти закривають вивчаючи тему «Методика організації пошуку інформації у відкритих джерелах мережі Інтернет» [3]. При вивченні даної теми курсантам надається інформація стосовно особливостей організації простого та розширеного пошуку інформації у пошукових серверах мережі Інтернет, вивчаються логічні та синтаксичні вирази пошукової системи Гугл. Курсанти опановують навички метапошукових серверів глобальної мережі Інтернет та спеціалізованих метапошукових програмних компонентів, таких як:

1. Debriefing (http://www.dogpile.com) Потужна метапошукова система Dogpile використовує для метапошуку не тільки пошукові системи, але і FTP-сервери, а також новинні сайти, котирування фондових бірж і навіть "жовті сторінки" Інтернету.

2. Ixquick (https://www.ixquick.com) - система метапошуку Ixquick працює з десятьма зовнішніми базами. Це пошуковики Bing, Yahoo! Ask, All the Web, Cuil, Entire Web, Gigablast, каталоги Qkport і Open Directory, а також Wikipedia. У списку баз відсутня Google, однак охоплення альтернативних систем варто визнати досить широким. Підтримується пошук на вісімнадцяти мовах, в тому числі російською.

3. SiteSputnik;

4. PDS Поисковик;

5. Info Pilot

Також вивчаються методики пошуку людей в глобальних мережах за допомогою он-лайн сервісів, таких як:

1. Pipl (https://pipl.com): пошук людей в "невидимому" Інтернеті. Запит в пошуковику Pipl допоможе знайти «невидимі» веб-сторінки, які не можна знайти на регулярних пошукових системах. На відміну від типових пошуковиків, Pipl призначений для отримання інформації з Deep Web. Його роботи вміють взаємодіяти з базами даних для пошуку і вилучення фактів, контактних даних та іншої відповідної інформації з особистих профілів, каталогів, наукових публікацій, протоколів судових засідань та інших численних джерел "глибинної" мережі.

2. Yatedo (https://www.yatedo.com) – он-лайн сервіс для пошуку інформації пов'язаних з людьми. Ви можете просто ввести ім'я людини і з'являться всі он-лайнові результати, що мають відношення до введеного Вами імені. Якщо можливо, то будуть показані в результатах резюме і фотографія кожної людини в мініатюрі. При натисканні на результат відкриються публічно доступні дані людини. Ви можете фільтрувати ці деталі для отримання новин, оновлень, документів і книг.

Курсанти навчаються пошуку інформації у соціальних мережах за допомогою наступних оболонок:

1. Webmii (http://webmii.com) – відображає інформацію про людину, отриману з різних соціальних мереж, сайтів і онлайн-документів. Кожна людина також має свій власний PeopleRank (ранг популярності) який є оцінкою його видимості в Інтернеті. WebMii використовує такі різні сайти, як Facebook, Friendster, Google, Twitter і Yahoo для збору інформації. Крім того, сайт містить посилання на Xing і Friendfeed.

2. Snitch.Name (http://snitch.name) – дозволяє шукати людину на сайтах соціальних мереж за його ім'ям і прізвищем та видавати результат пошуку в одному інтерфейсі. Замість того, щоб Ви йшли і окремо шукали когось на Facebook, Twitter, Flickr або MySpace - сервіс надає Вам результати пошуку з цих сайтів в окремих блоках на одній сторінці.

Приділяється увага використанню пошуку інформації в довідково-інформаційних базах даних вільного доступу (державних реєстрів), у посібнику їх близько 80

На кожному з практичних занять курсанти виконують практичні вправи з пошуку наданих викладачами осіб. На занятті використовуються змагальний принцип – курсанти поділяються на команди, оцінка за заняття ставиться відповідно до швидкості та якості представленого звіту.

Підводячи підсумок доповіді хочемо зазначити, що аналітична обробка інформації з відкритих джерел може тільки доповнювати вміння правоохоронцями користуватись інформаційно-пошуковими системами Національної поліції. Впровадження в навчальний процес основних інформаційних систем НП, як Інтегрована інформаційно-пошукова система Національної поліції та ЦУНАМІ, суттєво підвищить можливість отримання курсантами на-

вчальних закладів системи МВС необхідних навичок по пошуку службової інформації, навчити основам аналітичної роботи з отриманою інформацією. Якість підготовки майбутніх правоохоронців стане кращою, вони будуть більш підготовленими в інформаційно-аналітичній сфері діяльності Національної поліції.

1. Методичні рекомендації щодо користування Електронною системою фіксації поліцейськими результатів реагування на подію. Доручення Голови Національної поліції № 6327 від 16.06.2017р.

2. Прокопов С.О., Махницький О.В., Гавриш О.С. Інформаційно-технічна платформа інтерактивного комплексу з підготовки здобувачів вищої освіти та практичних працівників Національної поліції в ДДУВС / О.С. Гавриш, О.В. Махницький, С.О. Прокопов // Науковий журнал Право і суспільство. – 2017. – № 1-1. – С. 128–141.

3. Прокопов С.О. Використання пошуку інформації з відкритих джерел мережі Інтернет у навчальному процесі Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ / С.О. Прокопов // Проблеми застосування інформаційних технологій правоохоронними структурами України та ВНЗ зі специфічними умовами навчання. : збірник наукових статей за матеріалами доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції (22 грудня 2017р., м. Львів). – Львівський державний університет внутрішніх справ, 2017. –С.202-204.

Пушак Ярослав Ярославович
д.е.н., проф., завідувач кафедри
економіки та економічної безпеки

Марченко Ольга Михайлівна
к.е.н., доц., доцент кафедри
економіки та економічної безпеки
Львівського державного
університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КІБЕРЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ

Особливістю сучасної економіки є її інформаційний характер, комп'ютеризація господарського обліку та фінансового аналізу, автоматизація систем управління, використання технічних засобів комунікацій і мережі Інтернет, переважаюче оперування даними у цифровій формі. У зв'язку з цим, а також науково-технічним прогресом у сфері інформаційних технологій, зростає небезпека втрати та викрадення інформації через технічні засоби її обробки. А отже, актуальним завданням для держави та суб'єктів господарювання стає їхня інформаційна безпека, захист інформації під час її зберігання, обробки чи передачі. Ця проблема загострюється через поширення кіберзлочинності в Україні і світі.

Всесвітній огляд економічних злочинів PwC за 2016 р. свідчить, що практично кожна третя господарська організація зіштовхнулася з економіч-